

Buren vreest nieuwe megastal na vuurdood 24.000 varkens

'Wegwezen met Knorhof'

door Niels Kalkman
en Koen Nederhof

ERICHEM • De kans is groot dat er op het Erichemse weiland waar in juli vorig jaar 24.000 varkens levend werden verbrand een nieuwe megastal komt. Varkensbaas Adriaan Straathof wil zijn Knorhof herbouwen, en de politiek kan dat eigenlijk alleen voorkomen met een dure wijziging van het bestemmingsplan. In de gemeente Buren worden het morgen verkiezingen met een kruislaartje.

Bijna acht maanden nadat een inferno de volledige Knorhof, inclusief zijn 24.000 bewoners, in de as legde, zijn in het Gelderse Erichem de puinhopen nog altijd niet opgeruimd.

Het is Joop de Jonge, fractievoorzitter en lijsttrekker van de Partij voor de Dieren in de gemeente Buren een doorn in het oog. „Het doet elke keer weer pijn om te zien.”

Kwijt

De dierenpartij is de enige partij in de gemeente die pertinent tegen herbouw van de megastal is, in welke vorm dan ook. En dat kan de partij zetels opleveren, want een rondgang langs de

Staatssecretaris uitte ook zorgen

dorpskernen leert dat men Straathof liever kwijt dan rijk is. „Wegwezen”, concludeert een van de vaste gasten van de leestafel in het tankstation midden in de gemeente. „Het zou werkgelegenheid opleveren, zeggen ze. Voor de Polen ja.”

Afgelopen zomer ging het gruwelijk mis met de Knor-

hof, een van de vlaggenscheppen van Straathofs bedrijf Sebava BV. Een kleine brand verspreidde zich razend-snel door het gebouw, wat in feite een oude kippenstal was met een decennia oude basis. Jan Voermans, die het woord doet namens Straathof: „Er zat purschuim gespoten op het dak en daarboven houten dakspanten die tientallen jaren konden drogen. Dat waren lucifers. Toen het eenmaal

brandde, ging het razend-snel.”

Bovendien trok de etage-stal krom, doordat de hitte de metalen steunbalken aantastte. Voor de varkens had het weinig uitgemaakt. De dieren zijn met geen stok uit een brandende stal te krijgen. „En als je ze naar buiten krijgt, lopen ze ge-

woon weer naar binnen”, zegt Voermans.

Straathof kreeg de volle laag in de media. Dat kwam mede door zijn reputatie. De 'varkensbaron' heeft in Duitsland een beroepsverbod, omdat dieren in zijn stallen volgens de openbaar aanklager 'onbehandelde verwondingen en ziektes' hadden opgelopen. Dierenactivisten filmde heimelijk het groteske dierenleed.

Boetes

En ook in Nederland kreeg Straathof meermalen boetes en een voorwaardelijke stillegging aan zijn broek. Staatssecretaris Dijkzma noemde de „mate van overtredingen zorgwekkend”. De gruwelbrand van vorige zomer was voor velen de druppel: in hun optiek zou Straathof nooit meer met dieren moeten kunnen werken.

Maar als de puinhopen

Joop de Jonge van de Partij voor Dieren bij de resten van de mega-varkensstal. Hij is fel tegen de herbouw ervan.

FOTO RIAS IMMIK

weg zijn, zal de stal naar alle waarschijnlijkheid worden herbouwd. De bedoeling is dat het nieuwe bedrijf een stal wordt met alleen maar zeugen. Zo'n 5000 in totaal. Die zeugen krijgen gemiddeld zo'n dertig biggen per jaar.

In de gemeenteraad is lang niet iedereen blij met die plannen. Veel partijen willen vooral geen Knorhof meer zoals in het verleden en de herbouwplannen. Die zijn nog vaag, al liggen er schetsen bij de brandweer. Straathof wil een bedrijf neerzetten dat breder is dan voorheen. Of er moet een verdieping bovenop als breder bouwen niet mag.

Provinciewoordvoester

Petra Borsboom vertelt dat de sanering zo goed als klaar is en dat de provincie nu afwacht wat er wordt besloten in de gemeenteraad van Buren. „In het algemeen geldt dat bij bouw of herbouw kan, maar dat de best beschikbare duurzame constructies moeten worden toegepast. Maar hoeveel beesten er mogen staan, is een zaak van het Rijk en de EU.”

Om de herbouw van de stal te voorkomen zou de gemeente het bestemmingsplan moeten wijzigen. En dat is een *long shot*, weet ook De Jonge. Want de grond ligt te midden van weilanden en een agrarische functie lijkt niet meer dan logisch. Bovendien zou Straathof schadeloos gesteld moeten worden als dat besluit valt en dat kost de kleine gemeente een lieve duuit. Onzin, vindt PvdD-voorman De Jonge. „Als we

OORZAAK BRAND NOG ONGEWIS

De oorzaak van de brand, afgelopen zomer, is nooit boven tafel gekomen. Kwade tongen beweren dat Straathof die onder het tapijt wil vegen. „Wij stonden klaar om direct na de brand aan de gang te gaan met opruimen”, vertelt Rob Vlek van saneerder Holland Herstel. Op het laatste moment mocht Vlek de bende niet opruimen, op last van Straathofs Duitse verzekeraar. Volgens Jan Voermans, die namens Straathof het woord doet, wilde de verzekeraar voorkomen dat er al gesloopt zou worden. Dagenlang onderzoek naar de brandoorzaak bleek echter vruchteloos. Volgens De Jonge van de dierenpartij is het 'flauwekul' dat er dagenlang onderzoek is gedaan. „We hadden graag een uitgebreid, onafhankelijk onderzoek willen laten uitvoeren, maar blijkbaar tellen dierenlevens niet mee.”

woningen bouwen op die kavels, kunnen we quitte spelen.”

Vergunning

Ook dierenorganisaties proberen herbouw te stoppen. Namens Varkens in Nood ligt er een verzoek tot intrekking van de vergunning van Straathof bij de provincie. Die heeft zich daar nog niet over gebogen. Dat de NVWA de 'varkensbaron' meermalen op de vingers tikte klopt, zegt Voermans. „De wetgeving over dierenwelzijn veranderde snel. We moesten telkens de stallen aanpassen, dat ging niet altijd snel genoeg.”

De Hagenaar is een creatief genie. Dat bleek al tijdens zijn opleiding aan de Tekenschool en later in zijn werk bij Madurodam. Wim

Wim van Kesteren (70 jaar) bouwt al vijftig jaar draaiorgelmodellen. Hij werkte veertig jaar bij het miniatuurstadje.

FOTO PETER VAN ZETTEN

Hagenaar bouwt thuis Madurodam

door Marieke van Essen

DEN HAAG • In een Haagse huiskamer op Ypenburg verrijst een nieuwe versie van Madurodam. Maker van de houten miniatuur is Wim van Kesteren, die zeventig jaar geleden werd geboren met een verstandelijke beperking.

De Hagenaar is een creatief genie. Dat bleek al tijdens zijn opleiding aan de Tekenschool en later in zijn werk bij Madurodam. Wim

maakte toen nog voornamelijk van blik de mooiste dingen en zorgde ervoor dat de attracties in de kleinste stad van het land veertig jaar lang strak in de verf stonden. Hij deed het met een overgave waaraan meniggen een voorbeeld kan nemen.

„Toen ons Wim tien jaar geleden met pensioen ging, is hij gewoon doorgegaan”, vertelt zijn broer Peter. „Hij legt daarbij een voorkeur aan de dag voor draaiorgels, waar hij trouwens ook hon-

Stad van hout

derden cd's van heeft. Hij heeft 't zichzelf allemaal aangeleerd en werkt vanaf een foto. En dat terwijl niemand in de familie creatief is.”

Een van Wims favorieten is De Pijnenburger, een tot in detail nagemaakt bewegend orgel. De Hagenaar vindt 'm bijna net zo mooi als zijn allereerste exemplaar dat helaas werd gestolen: De Arabier, een van de bekendste Nederlandse straatorgels en tegenwoor-

dig cultureel erfgoed.

Naast orgels bouwt Wim ook kerken. Zo heeft hij de Sint Bavo in Haarlem nagebouwd en de Dom van Milaan, wat door de gotische bouwstijl bepaald geen sinecure is. De passie begon in Den Bosch, toen hij met bier en bitterballen op een terrasje zat. „We hadden zicht op de Sint-Jan en vroegen of hij die ook kon maken.

Leuk, zei hij en een paar maanden later stond de kerk in z'n kamer.”

Wethouder Revis wil van de Rode Toren af.

FOTO GEMEENTE DEN HAAG

SCHEVENINGSE TOREN GESLOOPT

SCHEVENINGEN • De Rode Toren naast de Pier in Scheveningen wordt gesloopt. De verwijdering van de mast is een langgekoesterde wens van de omwonenden. Verantwoordelijk wethouder Boudewijn Revis: „In het eerste 5-jarenplan voor de Pier hebben we afgesproken dat het Stalen Eiland zou verdwijnen, zoals ook is gebeurd. Nu in het tweede toekomstplan is het de beurt aan de Rode Toren. Deze past niet meer in de huidige ontwikkeling voor Scheveningen-Bad.” In de Pier als icoon voor Scheveningen wil de gemeente juist investeren.

SLANGENHUIDEN VOOR MOTORJASJE

ROTTERDAM • Honderden huiden van slangen, varanen en leguanen zijn door het Rotterdamse politieteam Milieu onderschept.

„De huiden waren bedoeld om te eindigen als hesje van de bekende en beruchte motorclubs in Nederland”, aldus de politie. De partij werd vorige week in beslag genomen in Eindhoven.

„Het is een enorme hoeveelheid huiden van allerlei dieren, die je onder andere terug vindt als hesje van de motorclubs. De verdachte had de logo's van al die clubs keurig gesorteerd. Het is op zijn minst bijzonder te zien dat ze kennelijk allemaal gebruik maken van dezelfde leverancier”, aldus Peter Hartog van Team Milieu.

De politie kwam de handel op het spoor toen vorig jaar een 53-jarige Nederlander op Bali werd gearresteerd voor smokkel.

Drukte bij nieuw bevingslotet voor Groningers

door André Spaansen

GRONINGEN • Groningers met schade door aardgaswinning aan hun woning wisten een gloednieuw 'schadeloket' in de Martinistad gisteren vlot te vinden. De nieuw ingerichte werkplek voor tientallen medewerkers zoemde van de bedrijvigheid.

Tientallen mensen bellen al meteen naar het schadeloket van wat formeel als Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen te boek staat. Medewerkers storten zich op nieuwe schademeldingen, waarvan er het laatste jaar al tienduizenden zijn verzameld. Dos-

siers worden er voorbereid voor een oordeel over afwikkeling van vaak kostbare schades aan woningen, boerderijen en bedrijfsgebouwen.

Het kersverse instituut beseft dat de verwachtingen bij gedupeerde Groningers hooggespannen zijn. Eerder bleek dat schadeherstel tijdrovend en ingewikkeld is. De invloed van gasexploitant NAM was bovendien steen des aanstoots. Dat moest voortaan anders: „We zijn onafhankelijk, dit is namens de overheid”, vertelt directeur Hans Houdijk van het schadeloket. Die overheid, bij monde van minister Wiebes (Economische Zaken), heeft als motto

Gisteren ging de website online en zijn de telefoonlijnen geopend van het nieuwe schadeloket voor aardbevingen.

FOTO JOS SCHUURMAN

voor het loket 'Regel de schade, wij regelen het geld'. Houdijk omschrijft een monsterklus: „Zoals wij het nu aanpakken, met be-

stuursrecht, is het nooit eerder gedaan. Er is veel scepsis, dat begrijp ik. We hebben dit weekend twaalfduizend dossiers overgedra-

gen gekregen, dat is schade vanaf 31 maart 2017. Van tachtig procent daarvan weten we vaak maar summier wat er aan de hand is.”

Volle sterkte

Dertig bellers aan de telefoon, dertig zaakbegeleiders en 65 experts zijn vanaf gisteren aan de bak gegaan. „We zijn daarmee nog niet op volle sterkte”, legt Houdijk uit, die de druk voelt maar er positief onder blijft. „Er komen nog tientallen mensen bij het team.”

In de beluimtes is het alvast een drukte van belang. Het loket is in slechts zes weken ingericht en 'online' gebracht, nadat in Den Haag de langverwachte knoop

rondom een nieuwe schadeprotocol werd doorgehaakt. De eerste dag werden enige honderden telefoontjes afgehandeld, met zestig nieuwe schademeldingen.

Jan Wigboldus van belangenorganisatie Groninger Gasbieraad heeft het kantoor al bekeken. De eerste indruk was goed. „Eerst zien, dan geloven”, is wel het nuchtere devies. „Als er bijvoorbeeld veel schades beoordeeld worden als 'niet-bevingsgerelateerd', zou dat erg teleurstellend zijn. Dit is wel de laatste kans voor Groningers.” Minister Wiebes bezocht afgelopen week de locatie. Hij noemde de nieuwe koers 'een mijlpaal'.

ROTTERDAMMER WIL KERSTBOOM HOUDEN

ROTTERDAM • De traditionele kerstboom bij het Rotterdamse stadshuis verdwijnt dit jaar. Volgens de gemeente moet de boom wijken vanwege de grootschalige verbouwing van de Coolingsingel.

Dit tot grote frustratie van vicevoorzitter Henne van Schaik (Leefbaar Rotterdam) van gebiedscommissie Centrum, die op de bres springt voor de traditionele kerstboom die circa 30.000 euro kost.

„We laten ons kerstfeestje niet verstieren

omdat de gemeente geen geld voor een kerstboom wil uittrekken vanwege de verbouwing van de Coolingsingel. Onder geen beding. De kerstboom kan dan wel niet voor het stadshuis komen te staan vanwege de grootschalige renovatie, maar dat wil niet zeggen dat we een traditie weg gaan gooien. De boom moet in december pontificaal op het Stadhuisplein staan”, zegt Van Schaik. De kerstboomtraditie duurt in Rotterdam al vijftig jaar, maar ligt regelmatig onder vuur.

Stembureau dicht om virus

HERPEN • Een van de twee stembureaus in het Brabantse dorp Herpen (gemeente Oss) blijft morgen dicht. Een uitbraak van het norovirus is de reden dat er geen stembureau komt in het bejaardenhuis in het dorp, laat de gemeente weten.

Inwoners van Herpen kunnen terecht in het dorpshuis waar het andere stembureau is gevestigd of in de nabijgelegen plaats Berghem. Bovendien kunnen ze iemand anders machtigen om te gaan stemmen, aldus de gemeente.

Het norovirus zorgt voor buikgriep met braken, diarree en koorts.

De waterdrone gaat onderzoeken wat er in de rivier de Keen ligt. FOTO WATERSCHAP HOLLANDSE DELTA

Drone zoekt oude bommen

STRIJEN • In de rivier de Keen bij Strijen wordt een waterdrone ingezet om te achterhalen of er gebaggerd kan worden.

Uit eerder onderzoek blijkt dat er 'ondefinieerbare objecten' in de bagger liggen in het water. De gemeente en Waterschap Hollandse Delta hebben daarom besloten een waterdrone in te zetten om de bodem beter in beeld te brengen.

Het is nog onduidelijk of er bijvoorbeeld fietsen of koelkasten in de Keen liggen, of dat er bommen uit de Tweede Wereldoorlog achtergebleven zijn. Met de drone moet dat uitgezocht worden.